

**8. Medzinárodné stretnutie modrých baretov 2016 - Konferencia
Brno, Univerzita obrany, 3. september 2016**

**Reforma bezpečnostného sektora:
Investícia do budúcnosti**

Ing. Jozef ULIAN, CSc.

nezávislý vedecko-výskumný pracovník

ÚVOD

ČO - budúcnosť Európy ako bezpečného kontinentu
(tvoríme ju všetci)

AKO - reforma bezpečnostného sektora (RBS)

PREČO - za 2 roky 32 tisíc teroristických činov
- 50 % v AFG, PAK, NIG, IRA a SÝR
- zahynulo 90 tisíc ľudí
- 60 miliónov na úteku
- Kto je sponzor (sunnitského) terorizmu?

Európa - Len migrácia priniesla vlnu terorizmu?
- teroristické útoky na západe EÚ - 300 obetí (od začiatku 2016
143 obetí, pre porovnanie, v marci 2004 v Madride 191 obetí)
- Majú NEM, FRA, BEL občania pocit bezpečia?

RBS (1990)

Koncepčný model spolupráce vlád, národných inštitúcií, a medzinárodných organizácií pri **transformácii** post komunistických krajín

- USA víťaz „studenej vojny“?
- PES **reformy** krajín strednej a východnej Európy
- reformy relatívne úspešné:
  - zastali na polceste
  - obmedzili sa vstup do NATO (vojenské/obranné aspekty)
  - justícia a orgány vynútenia práva úplne mimo RBS
- vstupom do EÚ a NATO stratila RBS pôvodný význam (naozaj?)

OSN

- (2008) *Úloha OSN pri podpore RBS*
- (2009) databáza expertov OSN na RBS (Jozef Ulian)
- (2014) Rezolúcia BR OSN o RBS
- (2015) „*Mierové operácie v súčasnom prostredí*“ 108 NGŠ chce vojenské sily OSN
- **návrat ku klasickým misiám OSN**
- **zefektívnenie Organizácie, len ak bude GT OSN Miroslav Lajčák**

OECD

- (2004) Princípy RBS

EÚ

- (2006) *Koncepcia podpory Spoločenstva v RBS*
- (2011) databáza expertov EÚ na RBS
- migračná vlna - názorová nestabilita EÚ
- **odstránenie príčin a následkov migrácie** (Núdzový zverenecký fond EÚ pre stabilitu a migráciu v Afrike)

NATO

- migrácia vraj nie je záležitosť Aliancie
- transatlantický priestor bez inovácie a európska bezpečnosť bez Ruska?

RBS podľa OECD (2004)

- **Kľúčoví aktéri bezpečnosti**

(armáda, polícia, spravodajské služby, národný bezpečnostný úrad)

- **Bezpečnostný manažment**

(ÚŠO, ÚOŠS, ostatné orgány štátnej správy, aj na obecnej (miestnej) okresnej a krajskej úrovni)

- **Justícia a orgány vynútenia práva**

(súdy a prokuratúra, zbor väzenskej a justičnej stráže)

- **Neštátny sektor v oblasti bezpečnosti**

(bezpečnostné služby, súkromné bezpečnostné školy, lesná, vodná, rybná stráž, ...)

ČO SA ZMENILO?

Západná Európa zaspala v obrane a bezpečnosti v roku 1990 a východná Európa sa učičíkala v roku v 2004

Predtým - **útoky proti jednotlivcom a/alebo štátnym inštitúciám**

- nevydarená Arabská jar (slabé vlády, chudoba, preľudnenosť, nedostatok práce a vzdelania) - zlý príklad pre iné arabské krajiny
- teritoriálne obmedzenie na MENA už dávno neplatí (Breivik)

Dnes - **útoky vyvolávajú lokálny strach a celosvetovú pozornosť**

- útočníci ohlúpnutí fundamentalizmom, frustrovaní životom v úspešnej civilizácii majú ľahký prístup k automatickým zbraniam v rámci EÚ (dostávajú v médiách priveľa priestoru)
- na východe Európy konfrontácia západných krajín s Ruskom
- na juhu Európy nepokojný islamský svet a migrácia
- vo vnútri Európy migračná kríza (živila BREXIT) a teroristické hrozby

- PARÍŽ, BRUSEL, NICE, MNÍCHOV- osamelí teroristi šíria strach (cieľom je radikalizácia moslimskej populácie)
- útok v Mníchove nebol teroristický čin, tvrdí nemecká polícia o útočníkovi, ktorý to plánoval jeden rok

Čo je terorizmus?

... čin spáchaný jednotlivcom alebo skupinou z politických alebo kriminálnych dôvodov, kde násilie nie je jediným cieľom
... použitie násilia na politické účely s cieľom vystrašiť verejnosť

- nevojenských hrozieb v spoločnosti je veľa - od rizík prírodných, politických, ekonomických až po sociálne (postavenia rodiny v spoločnosti, pokles sociálnej súdržnosti a prehliadanie násilia) okrem Energkrízy 2012 - postoj k reálnemu obrazu nebol testovaný
- Finkríza 2008 + Energkríza 2012 + Migkríza 2015 - všetci musia robiť reformy v bezpečnosti

RBS (2016) MIER A ROZVOJ

- Svet sa zmenil: neschopnosť štátov poskytnúť vlastným občanom bezpečnosť, zabrániť (aj sexuálnym) útokom a rozpad medzinárodných vzťahov
- šéfka diplomacie EÚ Mogherini: „ z *Iraku sme sa poučili: politický proces by mal priniesť nielen bezpečnosť, ale aj zapojenie všetkých častí spoločnosti*“
- NIE, v BRU sa nepoučili - Islam sa skrýva sa za náboženstvo, neuznáva rozvoj, neváži si ľudský život, odvoláva sa na humanitu a vysmieva sa nám i naším hodnotám

ČO - Európa sa musí zobudiť, zastaviť ISLAM - vynútiť mier –
zabezpečiť rozvoj jednotlivcov a fragmentovaných spoločnosti

AKO - spoluprácou v boji proti sponzorom terorizmu
- návrat k reformám ako investícia do budúcnosti

INVESTÍCIA DO BUDÚCNOSTI EURÓPY

- **RBS nie je len vec Afriky** a/alebo len Skupiny priateľov RBS v OSN, ktorej spolupredseda Slovensko
- **bezpečnostné prostredie vypovedá o stave spoločnosti a o tendenciách vývoja politického systému** - diskusia odborníkov má zmysel
- útoky budú pokračovať (nespoliehajme sa len na zámorskú veľmoc), ale strážme si vnútornú bezpečnosť, štátne hranice a vonkajšie hranice EÚ

Občianskou spoločnosťou efektívne riadený bezpečnostný sektor

- ako nástroj udržiavania mieru a na bezpečnostné výzvy budúcnosti
- ako prostriedok na vyrovňovanie nerovnováhy minulosti
- ako prostredie na realizáciu rozvojových cieľov

- Rozhodnutie o spoločnej pobrežnej a hraničnej strážii EÚ, FRONTEX a Dohoda s Tureckom **je žalostne málo**
- **samit EÚ v septembri 2016 v Bratislave**
- NEM, FRANC a ČESKÍ socialisti a Orban chcú „európsku armádu“
- Francúzsko vytvorí Národnú gardu
- Nemecko revitalizuje plány CO a plánuje použitie Bundeswehru proti teroristom

V4 investovať do budúcnosti Európy:

- **Maďarsko** (osvojilo slovenský holistický prístup v RBS 2004) a aj vďaka tomu zvládlo migračnú krízu 2015 (referendum o utečeneckých kvótach EÚ)
- pre **Slovensko** je RBS zahraničnopolitická úloha, nemá interný rozmer (len NBAC nás neochráni), **Česko** (pokus o reformu justície a polície, nápad ozbrojiť ľudí) RBS nerieši a **Poľsko** ani len v akademickej rovine
- **tesná spolupráca (nie naivný vyšehradizmus) Slovenska a Česka** (ľavicové vlády) **Maďarska a Poľska** (pravícové vlády), lebo **práve V4 v RBS nezačína z nuly a môže byť lídrom zmien v EÚ**

je vždy politický proces

Politickí lídri musia pochopiť, že:

- dôvodom existencie štátu je ochrana životov, spôsobu života a slobôd občanov
- politická korektnosť nesmie zľahčovať ani len hrozby terorizmu
- bezpečnostný sektor nesmú riadiť nečestní politici (pravicovo ľavicoví populisti), úmyselne neschopní úradníci (marketingové švindly pokrývajú obchody) a extrémisti
- *rezortizmus* je škodlivý, len policajné a spravodajské zložky nezvládnu hrozby (policia musí zodpovednejšie plniť úlohy v monitorovaní sociálnych sietí možných teroristov a prevencií kybernetických útokov)
- pokračovať v RBS, vrátane justície (dôveruje jej 27 % a polícii 32% občanov) a zbaviť sa korupcie znamená vrátiť občanom istotu, že žijú v najlepšej krajine na život, v opačnom prípade nemáme budúcnosť.

- 29.12.2014 - bývalý veliteľ českého kontingentu pplk. v. v. **Obrtel** žiadal o odobratie vyznamenaní z operácií NATO
- 25.1.2015 - rotný v. z. **Bačinský** žiadal o odobratie medaile NATO
- Feb 2015 - 12-tisíc slovenských mužov, ktorí v prípade vojny nechcú narukovať (zámer mobilizovať 100 000 vojakov sa Ukrajine nepodaril)
- **ignorancia názorov vojnových veteránov** - pôsobí škodlivo v transatlantickom priestore už dávno

Pokrytectvo politikov nerešpektuje reálnu systémovú kritiku, ale dáva priestor extrémistom. Extrémne konanie jednotlivcov a skupín vždy indikuje neriešené javy v spoločnosti, ale ak vstupujú do verejnej politiky je to veľmi zlé:

- Jobbik je druhou najsilnejšou politickou stranou v Maďarsku, vo voľbách v roku 2014 získal cez 20 % a je v Európskom parlamente
- Aliancia pre Nemecko, pravicoví populisti v Rakúsku, xenofóbne partičky v Čechách a na Morave
- ĽSNS získala 8 %, je v NR SR, ale nerastie (Kotleba je najnepopulárnejší politik, vlakové hliadky neboli úspešné)

ZÁVER

- **Garantom bezpečnosti musí byť vláda**
  - zmeňte filozofiu fungovania verejných inštitúcií a ekonomickým prístupom k analýze politík zefektívňime a skvalitníme verejné služby
  - zabezpečte aby sa spolupráca občana so štátom sa vyplácala
  - RBS je domáca úloha a investícia do budúcnosti
- **Sústredené úsilie celej vlády, súkromného sektora, občianskej spoločnosti a vojnových veteránov v inováciách v bezpečnosti**
- **Prehodnotiť koncepčné dokumenty zvýšením účinnosti represívnych zložiek voči extrémizmu**
- **Revitalizovať plány civilnej ochrany**

Ďakujem za pozornosť